доларів безповоротної фінансової допомоги для проєктів подвійного призначення.

Також в 2022 році запропоновано грантова допомога бізнесам, які в умовах війни планують здійснити **релокацію бізнесу в більш безпечні регіони** із подальшим поновленням своєї діяльності, надає Данська рада у справах біженців (DRC). Програма передбачає фінансову підтримку до $15000 – залежно від кількості робочих місць, які планується створити, відновити чи зберегти, а також від індивідуальних потреб бізнесу [4].

Багато грантових міжнародних програм було впроваджено для підтримки підприємств та регіонів України в 2022-2023 роках, що позитивно впливає на інвестиційний розвиток регіонів навіть в умовах війни.

Отже, на сьогодні в Україні до грантового фінансування залучена значна кількість міжнародних та національних фінансових донорів, що надають підтримку громадським, державним, комунальним організаціям, органам місцевого самоврядування, закладам освіти, охорони здоров'я тощо. Гранти зараз являються новим і незвичним для нашої держави спосіб забезпечити фінансування для певної галузі та підприємства.

Список літератури

1. Гранти як джерело додаткового фінансування. URL: https://budget.uteka.ua/ua/publication/budget-13-byudzhet-byudzhetnyj-process-planirovanie-primenenie-kekr-54-granty-kak-istochnik-dopolnitelnogo-finansirovaniya
2. єРобота. business.diia.gov.ua. URL: https://diia.gov.ua/services/categories/biznesu/yerobota.
3. Огляд грантових програм фінансування для МСП. business.diia.gov.ua. URL: https://business.diia.gov.ua/knowledge/programi-finansuvanna/oglad-grantovih-program-finansuvanna-dla-msp.
4. Що треба знати про гранти для бізнесу в Україні. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3685782-so-treba-znati-pro-granti-dla-biznesu-v-ukraini.html

УДК 796.032.2(031)

ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ І ПРОБЛЕМИ ЕТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ

В. Ковальов, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

Олімпійський рух – громадський рух, метою якого є сприяння поширенню серед населення здорового способу життя, розвитку фізичної культури та спорту вищих досягнень на засадах і принципах Олімпійської хартії. Верховною владою олімпійського руху є Міжнародний олімпійський комітет(МОК). Йому підпорядковані 206 національних олімпійських комітетів(НОК). НОК утворюють Асоціації. З нагоди 100-річчя олімпійського руху виникла Всесвітня асоціація олімпійців, що об'єднує учасників літніх і зимових Олімпійських ігор зі всіх країн світу через їхні національні асоціації олімпійців.

Аналіз тенденцій розвитку олімпійського руху і Олімпійського спорту зокрема свідчить про те, що останні десятиліття олімпійський рух характеризується стабільністю, високим авторитетом у світі, великим впливом на суспільне життя в різних країнах і регіонах світу і на світове співтовариство.

Основоположні принципи олімпійського спорту і структура міжнародної олімпійської системи взяті із історії Стародавньої Греції та трансформовані відповідно до реалій сьогодення, а саме філософію , ідеологію і прагнення, що базуються на таких фундаментальних принципах олімпізму, як культурні, етичні, гуманістичні цінності й використання спорту як засобу гармонійного розвитку людини, і на таких найважливіших закономірностях, як регулярне проведення Олімпійських ігор з чотирирічними інтервалами і сучасним характером видів спорту в програмах олімпійських змагань.

У своєму листі , адресованому учасникам Ігор IX Олімпіади, що відбулися в 1928 р. в Амстердамі, П'єр де Кубертен писав: «Я прошу вас зберегти полум'я оновленого олімпізму і

відстояти властиві йому принципи й інститути:

- передусім рівність основних видів спорту;
- змагання у сфері мистецтва, які додають до прекрасної фізичної діяльності твори розуму, пронизані ідеями спорту;
- клятву спортсменів, що спирається на почуття честі, містить початок єдиного засобу ефективного вирішення проблем аматорства;
- олімпійський прапор, який віддзеркалює кольори всіх народів і символізує п'ять частин світу, об'єднаних спортом;
- церемоніал і ритуал відкриття і закриття ігор із заключним вшануванням еллінізму, від якого вони беруть свій початок;
- і, наостанок, авторитет Міжнародного олімпійського комітету».

У той же час олімпійський рух на сучасному етапі має проблеми етичного характеру, які пов'язані зі структурною побудовою олімпійського руху, яка є багаторівневою: зі взаємовідносинами громадської організації, яким є МОК з державами;взаємостосунками громадських організацій і закладів, що утримуються за рахунок державних бюджетів, залежності національних федерацій від держави, від якої вини отримують статус національної і тількипотім вони можуть у війти до складу континентальної і міжнародної, інакше не зможуть бути представлені на чемпіонатах континенту і світу, Олімпійських іграх. Надзвичайно важливими етичними проблемами є стосунки «тренер-спортсмен», «тренер-команда» і у команді: «спортсмен-спортсмен» .

Як відомо етика розглядається як визначення норм поведінки, сукупність моральних правил певної суспільної чи професійної групи.

Розвиток фізичної культури та спорту вищих досягнень будується на засадах і принципах Олімпійської хартії. У свою чергу НОК та МСФ здійснюють свою роботу у відповідності з власними статутами, які узгоджуються з вимогами Олімпійської хартії, Антидопінгової кодексу, Етичного кодексу у, якому зокрема викладені наступні фундаментальні принципи:

- Повага до людського життя;
- Повага до людської гідності;
- Відмова від будь-якої дискримінації за будь-якою ознакою, будь то раса, колір шкіри, стать, сексуальна орієнтація, мова, релігія, політичні чи інші переконання, національне чи соціальне походження, майновий стан, народження чи інший стан;
- Відмова від будь-яких форм домагань і жорсткого поводження, будь то словесне, фізичне, професійне чи сексуальне, а також будь-яких фізичних чи психічних травм.

Члени повинні дотримуватися положень Всесвітнього антидопінгового кодексу та Кодексу олімпійського руху щодо запобігання маніпуляціям під час змагань, у тому числі під час Ігор.

Члени повинні поважати Основні універсальні принципи належного управління олімпійським і спортивним рухом, зокрема прозорість, відповідальність і підзвітність, а також повинні визнавати, що належне управління є залученням, орієнтованим на консенсус, підзвітним, прозорим, чуйним, ефективним і і ефективним, справедливим і включно, і дотримується верховенства права.

Незважаючи на копітку працю МОК щодо удосконалення норм поведінки, сукупність моральних правил якими повинні керуватися учасники олімпійського руху в остання роки він переживає кризу. Вона пов'язана цілою низкою суттєвих причин, зокрема з: комерціалізацією олімпійського спорту, подорожчанням Олімпійських ігор, намаганням урядів країн втрутитися в розвиток олімпійського спорту, з метою використання олімпійського руху в інтересах політики держави, пандемією CIOVID19, вживанням заборонених медичних препаратів, з метою досягнення кращих результатів і перемоги. Актуальним є питання про розширення участі в Олімпійських іграх: жінок (з багатьох популярних видів спорту); а також проблеми підготовки атлетів, пов'язані з надзвичайно

великими навантаженнями.

Як показує практика, потребують уваги питання щодо використання спорту, як зброї в політичній боротьбі: проникнення в спорт расизму, націоналізму, апартеїду, і особливо порушення олімпійського перемир'я.

У Давній Греції до проведення Олімпійських ігор оголошувалася **«екехірія»** - священне перемир'я, традиція, за якою всім містам-державам заборонялося вести війни в період проведення Ігор, коли кращі спортсмени Давньої Греції мирно змагалися в Олімпії. Воно могло продовжуватися аж до кількох місяців.

В наш час, існує дещо видозмінений варіант перемир'я і започатковане воно було не одразу з відродженням, а наприкінці XX століття. У 1992 р. МОК звернувся до усіх держав-учасниць Олімпіади дотримуватися перемир'я під час Олімпійських ігор у Ліллехаммері (1994 р.).

25 жовтня 1993 р., вперше в історії, Генеральна Асамблея ООН консенсусом держав-членів затвердила резолюцію, у якій закликала усіх «дотримуватися олімпійського перемир'я у період від сьомого дня перед відкриттям і за сім днів після закриття Олімпійських ігор». З 2006 р. період перемир'я почав охоплювати і Паралімпійські ігри. За активну роботу з досягнення миру, ООН надав МОК статус спостерігача. Але проблема перемир'я полягає у тому, що резолюція ООН має рекомендаційний характер і тому не є обов'язковою до беззаперечного дотримання. Навіть перше перемир'я 1994 р. було порушене за війни Югославії у Хорватії та Азербайджану з Вірменією, які воювали за Нагірний Карабах.

І так відбувалося за кожної Олімпіади: від агресії Росії проти Грузії та України, придушення курдів у Ірані та Туреччині, численних громадянських (і не тільки) війн в Африці та на Близькому сході, до боротьби Камбоджі та Таїланду за святиню на кордоні двох держав.

Російська Федерація порушувала перемир'я тричі: під час Олімпіади у Пекіні(2008 р.), у Сочі(2014 р.) та у Пекіні(2022 р.). Навіть, після допінгового скандалу, який розгорівся після участі спортсменів РФ у Олімпіаді в Сочі(2014 р.). МОК запровадив санкції і заборонив виступати російським спортсменам під прапором держави на Олімпіаді у Токіо(2020 р.) та на зимових Олімпійських іграх у Пхьончхані (Південна Корея, 2018 р.) і Пекіні (КНР, 2022 р.). На жаль, НОК Росії і керівництво самої держави не вивчило уроки, і 24 лютого 2022 р., коли ще не завершилося олімпійське перемир'я, розпочало широкомасштабне вторгнення в Україну. Тобто, розв'язало війну в центрі Європи за масштабом, якого не було після Другої світової війни. Звісно, це викликало обурення світової спільноти. МОК запровадив санкції щодо спортсменів Російської федерації і Республіки Білорусь, як країн учасниць цієї війни та надав рекомендації міжнародним спортивним федераціям щодо відсторонення спортсменів країн-агресорів від участі у міжнародних змаганнях. Але чим ближче до Олімпійських ігор у Парижі (2024 р.), тим наполегливіше влада Росії тисне на міжнародні спортивні структури щодо участі спортсменів Росії і Білорусі у відбіркових змаганнях до участі в Олімпіаді. Позиція деяких міжнародних спортивних федерацій та самого МОК і ООН обурює світову спільноту, і все частіше звучать заклики окремих прогресивних країн, зокрема Польщі, країн Балтії та інших, щодо бойкоту Олімпіади у Парижі(2024 р.).

Сьогодні МОК знаходиться на етапі, якого немає аналогів в історії олімпійського спорту. Процеси модифікації Олімпійських ігор і всього міжнародного олімпійського руху, які відбуваються сьогодні, є настільки значними і принциповими. Що однозначно передбачити їх віддалені результати вкрай важко.

Стає цілком зрозуміло, що олімпійський рух потребує реформування. Тільки серйозна демократизація МОК і вся система управління олімпійським спортом, збалансована діяльність МОК, НОК і МСФ.

Але на сьогодні не вирішені остаточно питання, породжені використанням спорту як зброї в політичній боротьбі. Проникнення в спорт расизму, націоналізму, апартеїду і будь-якої агресії відносно будь-якої країни. Агресія повинна бути засуджена, а атлети і спортивні функціонери які підтримують її повинні бути відсторонені від участі в міжнародних

спортивних структурах, спортивних змагання і Олімпійських іграх.

Цілком зрозуміло, статут ООН і Олімпійська хартія не можуть забезпечити нормальну життєдіяльність людини і потребують змін.

Список літератури

1. Булатова М.М. Олімпійський рух: історія і сучасність: у 2 кн./ М.М. Булатова, С.Н. Бубка, В.М. Платонов. – К.,2021. – КН.1. 640 с.: іл.
2. Булатова М.М. Олімпійський рух: історія і сучасність: у 2 кн./ М.М. Булатова, С.Н. Бубка, В.М. Платонов. – К.,2021. – КН.2. 672 с.: іл.
3. Матеріали XXXII і XXXIII Генеральної асамблеї НОК України.
4. Олімпійська хартія. Міжнародний олімпійський комітет. Київ, 1999. 95с. Видавництво «Олімпійська література».

УДК 37.032; 796.011.3

РУХОВА АКТИВНІСТЬ, ЯК СКЛАДОВА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

В. Махно, викладач
Центральноукраїнський національний технічний університет

Останніми роками в нашій країні постійно збільшується кількість людей, які усвідомлено ставляться до здоров`я і готові докладати зусиль, аби підтримувати свій організм у максимально продуктивному функціональному стані. Кожний з нас рано чи пізно замислюється про те, що молоді роки не триватимуть вічно, і тому варто допомогти своєму організмові залишатися здоровим, сповненим сил та енергії у зрілому віці

Держава докладає значних зусиль, аби переломити цю негативну тенденцію. Спільне завдання держави і громадянського суспільства – сформувати в українців правильне уявлення про здоровий спосіб життя, та вмотивувати на заняття любим видом рухової активності.[4].

У сучасних нестабільних соціально-економічних умовах та наростаючого навантаження на нервову систему й психіку людини залишатися здоровим проблематично, якщо немає внутрішньої мотивації до здорового способу життя. Сучасний стан навчального процесу у ВНЗ – це процесс розумового перевантаження, комп'ютеризації, невисокої культури харчування, низького рівня рухової активності, що провокує зниження здоров'я студентської молоді [2].

Рухова активність – це частка способу життя й поведінки людини. Поняття «рухова активність» містить у собі сумарний обсяг рухів, які виконує людина впродовж своєї життєдіяльності. Достатній рівень рухової активності студентів є основою належного розвитку організму (Г. Л. Апанасенко, 1992; С. А. Савчук, 2002; Є. О. Котов 2003). Низький рівень рухової активності негативно впливає на більшість функцій організму (Н.І. Фалькова, 2002; І.Р. Бондар, 2000; В.І.Філінков, 2003), є чинником зниження працездатності, погіршення стану здоров'я і виникнення нових хвороб [3].

Упродовж останніх років багато дослідників зверталися до теми формування інтересу студентів до процесу фізичного виховання як одного з чинників, що вливають на активізацію рухової активності й підвищення ефективності фізкультурно-оздоровчих занять зі студентською молоддю [1].

Фізична активність – обов'язкова умова нормального функціонування людського організму. Брак руху так само небезпечний для людини, як нестача кисню, вітамінів і мінеральних речовин [2].

Рухова активність – це будь-яка форма рухової діяльності, яка використовує м'язи тіла і збільшує витрату енергії. Вона може бути регулярною або включатися в повсякденне життя. Найпоширеніші-це прогулянки пішки, катання на лижах, плавання, танці, спортивні ігри, пробіжки, заняття у спортивному залі.